

Niewielki park w Aleksandrowie Łódzkim - Dawne targowisko żydowskie

Obiektem godnym strażniczego zainteresowania znajdującym się w Aleksandrowie Łódzkim jest obecnie istniejący niewielki park, niegdyś targowisko Żydów. Miejsce to znajduje się u zbiegu ulicy Warszawskiej i Zgierskiej, na placu, ul. Targowy Rynek 1.

Skromny, dość ubogi park na pierwszy rzut oka nie przykuwa uwagi. Zdaje się być skupiskiem kilku mieszanych drzew na niewielkiej przestrzeni. Gdyby nie znajdujący się obok mały Staw Jana i stojąca przy nim kapliczka ze świętym, obszar wydałby się nieatrakcyjny.

Omawiany teren, to miejsce dawnego rewiru żydowskiego. Założyciel miasta Aleksandrowa, Rafał Bratoszewski wyznaczył pod osadnictwo starozakonnych tę część osady. Żydzi stanowili liczną liczbę mieszkańców miasta obok Niemców.

Nieduży park jest stosunkowo młody, gdyż powstał zaledwie w latach 70. XX wieku. Ówczesnie na jego miejscu wyznaczono targowisko dla dzielnicy żydowskiej. Wybitną postacią związaną z regionem jest Izrael Poznański, który według źródeł historycznych urodził się 25 sierpnia 1833r. w drewnianym domu, który stał po południowej stronie targowiska. Poznański był wielkim łódzkim fabrykantem, drugim po Karolu Scheiblerze z „królów bawełny Ziemi Obiecanej”. Zanim Izrael stał się przemysłowcem, jego ojciec, Kalman, przybył do Aleksandrowa w 1834r., prowadził na Starym Mieście kram z towarami łokciowymi i artykułami korzennymi, był znany w osadzie jako kramarz, farbiarz i tasiemkarz. Młody Izrael przeniósł się do Łodzi, by tam rozwijać przemysł bawełniany i stać się bogaczem.

Nieopodal targowiska znajduje się małych rozmiarów cmentarz żydowski, tzw. kirkut przy ulicy Górnej. Od czasu do czasu można natknąć się na wycieczki współczesnych chasydów w tradycyjnych strojach modlących się nad grobami swoich świętych cadyków. Tutaj zapada się w refleksję nad tragicznym losem 4 tysięcy tutejszych Żydów w okresie II wojny światowej.

Staw Jana został sztucznie utworzony. W miejscu, gdzie obecnie się znajduje, przepływa rów, którego dalszy bieg można wysledzić na zachód, po drugiej stronie ulicy Warszawskiej, biegnący w stronę elektrowni. Woda często jest zanieczyszczana przez okolicznych łobuzów ale miasto dba, by była systematycznie czyszczona. Po stawie pływają kaczki i czasami można zobaczyć starszego pana, który próbuje coś złowić.

W okresie przesilenia wiosennego i letniego odbywają się przy Stawie Jana zabawy dzieci i młodzieży z elementami folkloru ludowego z inicjatywy MDK – Młodzieżowego Domu Kultury i miejscowych szkół podstawowych. Miejsce ma tradycyjne topienie Marzanny czy na świętego Jana – puszczanie wianków na wodę. Każdemu wydarzeniu towarzyszy rozpalane ognisko na początku parku.

Na co dzień w parku przechadzają się miejscowi i niestety, ku udręce mieszkańców, także lokalni alkoholicy, którzy po libacji pozostawiają po sobie puste butelki. Nie zwracają na to uwagi, że po wschodniej stronie parku stoją pojemniki segregujące szkło i inne odpadki.

Kapliczka stojąca przy Stawie Jana to murowany biały obiekt odbudowany w 1948r przez zrzeszenie kupców w Aleksandrowie przy poparciu miejscowego społeczeństwa. Umieszczony jest bezpośrednio przy ulicy Warszawskiej i jest punktem charakterystycznym omawianego regionu.

Okoliczni chwalą sobie, że ich pupil ma gdzie pobiegać, dzieci pozbierać kolorowe liście, a matki z niemowlakami pospacerować z wózkiem. Nie jest tajemnicą, że niewielki park powinien być poddany renowacji. Stanowi jedno z nielicznych miejsc w mieście, gdzie można przysiąść na ławeczce, wystawić bużkę na słońce i podumać.

Urząd Miasta jak i mieszkańcy interesują obszarem Aleksandrowa, w obecnej chwili większa część miasta jest modernizowana, istnieje duża szansa, że zmiany nastąpią także w rejonie Targowego Rynku. Pewne jest, że nie możemy zapominać o wartościach kulturowo-historycznych tego miejsca, pamiętać o Żydach, dawnych mieszkańcach Aleksandrowa, którzy mieli wpływ na dzisiejszy wygląd miasta, nie zapominajmy także o tym, by młode pokolenia były dumne z zastanego dziedzictwa kultury i przyrody.

Opracowanie, montaż i zdjęcia: Katarzyna Małowiecka
Informacje oparte na:

<http://www.sknh.uni.lodz.pl/poziom2/aleksandrow.htm>

<http://www.aleksandrow.ovh.org/>

06.12.2007